

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

VY AF ÅSUNDEN, ÖSTERGÖTLAND. — FOTO. STAHRÉ, KISA.

10DE ÅRG.

DEN 27 JUNI 1909.

N⁰ 39

Foto. Jonason. Gbg.

Kliché - Bengt Sjöqvist

G. Bonerhjelm

GUSTAF TORNERHJELM.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

När hr Robert Dickson lämnat landshöfvingestolen i Malmö för att i stället intaga öfverståthållareposten i Stockholm, hette det i en ledande hufvudstadstidning — och det ödmödet var nog allmänt — att vårt sydligaste län tvifvelsutän i efterträdaren fått "en man efter sitt sinne och därjämte en man af stor och förfaren praktisk duglighet." För skåningarna tedde detta sista sig nog icke som ett "därjämte". Att Gustaf Tornerhjelm var en man efter deras sinne, berodde helt visst just på detta. Men annars skall icke förnekas, att de tyckte om, att deras höfding var axelbred, ståtlig och stark och att det icke var en skrivarekarl utan en, som både förstod sig på hästar och hästaivel och framför allt på *praktiskt* arbete, vare sig det gällde landbruk eller industri. Hvem kan för resten i Skåne skilja på de båda näringarne? I den mån förädlingsverksamhet skulle vara kännetecknande för den sistnämnda, ingår den ju där som väsentlig beståndsdel äfven i den förra.

Var tillfredsställelsen i Malmöhus' län stor 1902, äro känslorna så mycket mera blandade nu, då det blifvit känt, att landshöfding *Gustaf Tornerhjelm* inom kort kommer att afgå för att i stället ägna sig åt ledningen af Sulitelma-bolagets verksamhet. Och det är lätt att förstå, att så skall vara fallet. De förväntningar, man ställde till honom vid hans utnämning, ha alla blifvit infriade. Men, å andra sidan borde man dock erinra sig, att höfdingeplatsen i Malmöhus' län knappast kan tillfredsställa en man med Tornerhjelm's rastlösa verksamhetsbegär. När för tre år sedan en hufvudstadstidning tillfrågade honom om de allmänna önsknningar och behof, som gjorde sig gällande i hans höfdingadöme, nödgades han svara, att han "stannade i en viss förlägenhet". "Ty", fortsatte han, "uti denna genom växtrikedom och öfriga näringskällor samt goda kommunikationer gynnade del af vårt land har genom befolkningens idoghet och företagsamhet, understödda af den gagnande verksamhet, som åtskilliga af staten och menigheter inrättade institutioner utvecklat, högst väsentligt utträttats för länets förkofran." Det låter paradoxalt, men är knappast tvifvel underkastadt, att en god hushållning fordrar landshöfdingeplatsens i Malmö beklädande med en *mindre* förmåga än dess nuvarande innehafvare. Sådana män som Gustaf Tornerhjelm växa sannerligen icke på träd och vi ha icke råd att så att säga slösa bort en sådan kraft.

Gustaf David Rudolf Tornerhjelm är född på Vrams Gunnarstorps gård i Skåne den 7 juli 1851, enda sonen till den bekante öfverhofstallmästaren Rudolf Tornerhjelm och hans maka Eva Henrika Stierncrona, en dotter af öfverhofjägmästaren, frih. David Henrik Stierncrona. Fadern var angelägen att gifva honom en god uppfostran: bland hans ungdoms handledare märkes numera ledamoten af Första kammaren, kontraktsprosten, teol. och fil. dr P. Sörensson i Frillestad. Mogenhetsexamen aflades i Lund redan 1871, innan han ännu uppnått sjutton års ålder, hvilket i sin mån ådagalägger, att han i årf efter fadern tagit icke blott den robusta gestalten, energien och verksamhetsbegäret, utan ock dennes goda hufvud. Tornerhjelm ingick nu som kadett vid Karlberg och utexaminerades därifrån 1872, hvarefter han blef underlöjtnant vid Skånska husarerna. Löjtnantsutnämningen följde först 1879, och den blef också höjdpunkten i hans militära befordran, medan han kvarstod i aktiv tjänst. Redan följande år öfvergick han nämligen till reserven och 1885 — vid faderns frånfall — tog han fullständigt afsked ur krigstjänsten för att odeladt ägna sin tid åt förvaltningen af den betydande förmögenhet, som därvid i arf tillföll honom. Vid afskedet tilldelades honom ryttmästares namn, heder och värdighet.

Redan dessförinnan hade han börjat tagas i anspråk

för allmänna värf. 1879 hade han sålunda blifvit ledamot af direktionen för Luggude härads sparbank, där han 1895 avancerade till ordförande. Så invaldes han i hushållningssällskap och landsting och vardt hvar han kom uppskattad för sin praktiska duglighet och sin beredvillighet att gifva sitt arbetes insats, hvar hälst det krädes. Han hade ock knappt uppnått den för valbarhet föreskrifna åldern, förr än han (1889) af Malmöhus' läns landsting invaldes i Första kammaren. Väl ägnade han sig icke med samma brinnande nit åt politiken som sin fader, hvars specialitet enligt De Geer var en frivillig medverkan vid ministerkrisers lösning, som icke inskränkte sig till Sverige, utan omfattade äfven Danmark, och ej heller satte han några större spår i kammarens protokoll, ehuru de anföranden, som där finnas antecknade, gifva vittnesbörd om klarhet och reda samt god formgifningkonst, hvilka egenskaper bort kunna föra honom långt äfven på talaretribunen. Han föredrog hvad som äfven hos riksdagsmannen är bättre än ord: att arbeta. Redan 1890 hade han försöksvis insatts som suppleant i statsutskottet och detta försök hade slagit så väl ut, att han 1894 blef ordinarie ledamot i denna riksdagens viktigaste beredningsnämnd, en plats, som han behöll, ända till dess han 1902 samtidigt med sin landshöfdingeutnämning afsade sig riksdagsmannauppgiften. Till sin politiska uppfattning anses han vara moderat.

Till landshöfding i Malmöhus' län var han vid hr Robert Dicksons förflyttning så godt som själskrifven. Han var stor godsägare samt nog förmögen att bära de med ämbetet förenade betydande representativa utgifterna. Och han hade 1898 af hushållningssällskapet kallats till vice ordförande, hvilket endast var ett trappsteg till dess högsta förtroendeuppdrag. Som ofvan antyddes, var tillfredsställelsen med hans utnämning också allmän liksom förhållandet mellan länet och dess höfding städe varit det hjärtligaste. Kan man icke peka på några märkesgärningar från hans landshöfdingetid ligger orsaken därtill i andra — likaledes ofvan antydda — omständigheter än underlåtenhetssynder från hans sida. Och därom råder intet tvifvel, att Malmöhus' län under Gustaf Tornerhjelm's höfdingedöme genomlevvat en af sina allra lifligaste utvecklingsperioder. Ängfärjeförbindelsen med Tyskland, som väl nätt och jämt hinner invigas före landshöfdingeskiftet, gifver hans landshöfdingeskap en värdig afslutning.

Det nämdes att Tornerhjelm's afgång föranledts af hans beslut att ägna sig åt ledningen af ett industriellt företag. I själfva verket ha hans intressen städe varit nära förbundna med näringslifvets. Hans tid har räckt till icke blott förvaltningen af det stora fädernegodset, Vrams Gunnarstorp, med dess omfattande landbruk och vidsträckt skogsbruk, utan äfven tagits i anspråk t. ex. för ledamotskap i Skånes enskilda banks styrelse, ordförandeskap i Vallåkra stenkolsaktiebolag, Skånska superfosfat- och svafvelsyrefabriksaktiebolaget o. s. v. Under en följd af år (från 1888) var han äfven ordförande och verkställande direktör i styr Isen för Helsingborg-Hessleholms järnvägsaktiebolag. Säkerligen är det en betydande vinst för den skånska industrien, när denna numera odeladt synes få taga hans ovanliga arbetsförmåga i anspråk.

Sedan 1903 har Tornerhjelm varit Malmöhus' läns hushållningssällskaps ordförande och till följd därpå den ledande kraften äfven i styrelserna för Alnarps landbruksinstitut och Sveriges utsädesförening. Det är att förvänta, att han äfven framgent skall lämna dessa institutioner sitt stöd.

Sedan 1880 är landshöfding Tornerhjelm gift med Sofia Charlotta Ankarcrona, dotter af öfverhofjägmästaren Konrad Viktor Ankarcrona och hans maka, född grefvinna Bielke.

Kommandören O. M. E. OLDBERG,
som nu afgått från chefsposten vid
sjökarteverket.

Kommandören P. J. DAHLGREN,
den nytillträdande chefen.

Svenska museimannaföreningen sammanträdde nyligen i "Kulturens" borgarsal i Lund under ordförandeskap af professor Oscar Montelius, föreningens ordförande. Till mötet hade infunnit sig talrika museimän från skilda delar af riket. — Nästa möte kommer att hållas i Visby sommaren 1910. — *Vi nämteckna från västanter:* 1. Amanuensen Karl Wählin, 2. fröken Hagberg, Nord. museet, 3. amanuensen Arne, Svenska Historiska museet, 4. dr G. Blomgren, Borås, 5. ingenjör Algot Friberg, Jönköping, 6. ingenjör A. Palm, Hernösand, 7. Intendent G. Quiding, Karlskrona, 8. kammarherre Carl Lagerberg, Göteborg, 9. intendent Hans Emil Larsson, Malmö, 10. kapten E. Hellgren, Visby, 11. intendent Gust. Uppmark, Nord. museet, 12. riksantikv. prof. Oscar Montelius, 13. häradshöfding C. Ugfja, Väs-

SVENSKA MUSEIMANNAFÖRENINGEN I KULTURHISTORISKA MUSEETS I LUNDS TRÄDGÅRD. (Efter fotografi).

terås, 14. intendent G. F. Jönson Karlén, Lund, 15. dr von Sydow, Lund, 16. dr O. Rodenstam, Hudiksvall, 17. lektor J. F. Ödberg, Skara, 18. greve E. Lewenhaupt, Örebro. I bakgrunden synes det gamla Kalenderhuset.

FRÅN SVENSKA AFDELNINGEN Å INTERNATIONELLA FOTOGRAFIUTSTÄLLNINGEN I DRESDEN. (Se text och bild å nästa sid.)

Kliché: Bengt Sjöfverparre.

FRÅN INTERNATIONELLA FOTOGRAFIUTSTÄLLNINGEN I DRESDEN.

— 612 —

HVAR 8 DAG.

Alla världens länder äro representerade på *den stora internationella fotografiutställningen i Dresden*, och ej mindre än 11 byggnader ha uppförts på utställningsplatsen. Det allra förnämsta som den fotografiska konsten nutilldags kan uppvisa finnes där att se; och att döma af det af Sverige exponerade, står den svenska fotografikonsten i tekniskt hänseende ej tillbaks för något lands.

Efter fotografi af

SVERIGE PÅ FOTOGRAFIUTSTÄLLNINGEN: Afdelningen för Länder- und Volkerkunde, där våra 24 landskap representeras af 650 fotografier.

Kilohé · Kem. A. B. Ingent Sifferparre Stilm — Gbg.

STOCKHOLMSUTSTÄLLNINGEN.

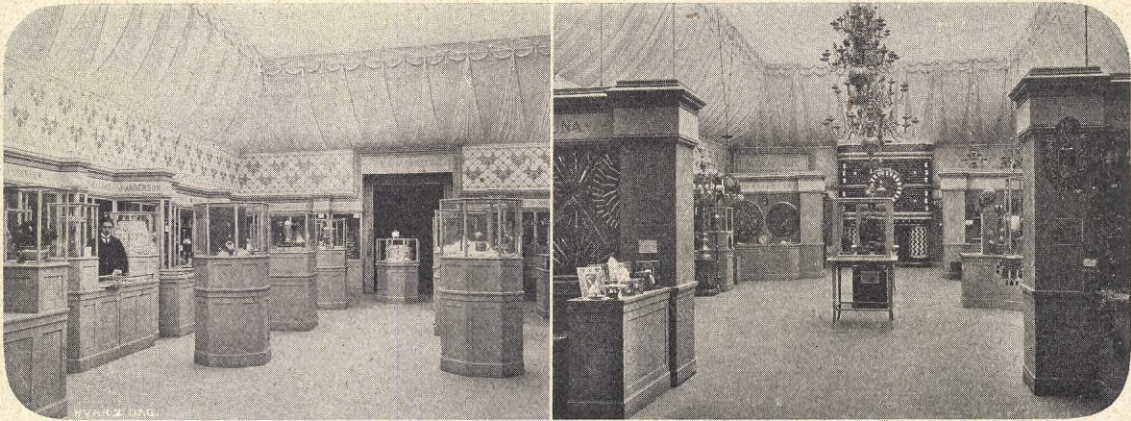
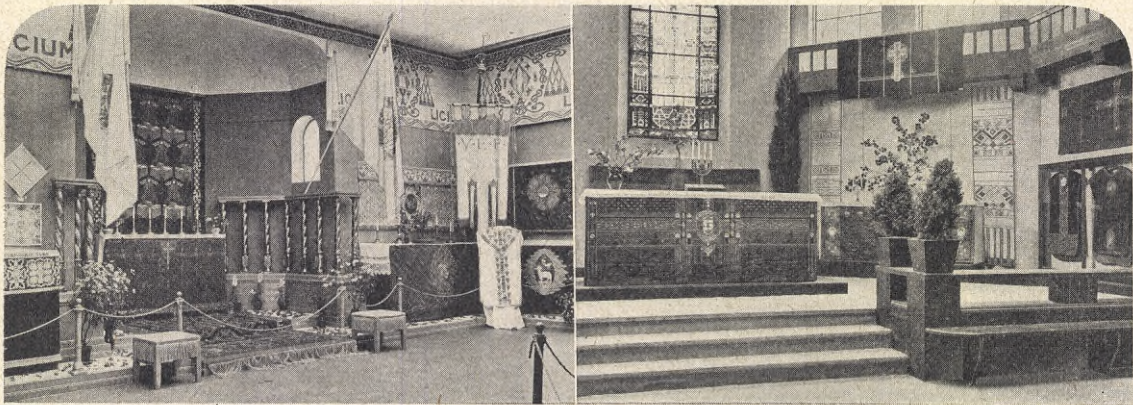

Foto. HVAR 8 DAG. FRÅN UTSTÄLLNINGSHALLEN FÖR ARBETEN I ÄDLA (t. v.) OCH OÄDLA (t. h.) METALLER.

Hänvisande till våra i de två närmast föregående utställningen i Stockholm, lämna vi nu ytterligare några, och skola i det kommande fortsätta med nya.

H. 8 Dn STOCKHOLMSFOTOGRAF

FRÅN TEXTILATELIER LICIIUMS UTSTÄLLNING AF VÄFNADER, BRODERIER, SPETSAR M. M. — FRÅN HANDARBETETS VÄNNERS UTSTÄLLNING. — FRÅN HEMSLÖJDSHALLEN: Högsäte, bord och stabbestolar i snidad furu samt hautelissväfnader af Gustaf Fjæstad.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfverparre Stålm.—Öbg.

Director musices *Ivar Eggert Hedenblad* afled den 16 juni i Ronneby, 58 år gammal.

Hedenblad föddes i Torsäng Dalarna 1851, och kom som tjuguarig student till Uppsala, där han redan efter fyra år blef studentsångens anförare. Såsom sådan har han under 35 år ägnat den allmänna sången hela sitt varma intresse och ej litet är det antal af uppsala-studenter, som under hans ledning sjungit de svenska sångerna med deras obeskrifliga klang af fest och vår.

H:s namn är också nära förbundet med O. D. — allmänna sångens elit. Dess dirigent har han varit sedan 1881 — samma år som han utnämndes till director musices vid Upp-

Efter porträtt.

Kl. 10: Benigt Sjuvepsarr.

I. E. HEDENBLAD.

ARLAGLANS.

FÖR HVAR 8 DAG AF ELIN HÖK.

Jag vill fånga er, alla glittrande visor, som brusat fram ur djupen och stormat hän för att fylla rymderna med er jublande unga klang, men blifvit hejdade på er flykt mot ljuset och neddragna i jordens misstrogna, bleksvaria mörker. Jag hör era melodier dallra genom natten, och jag kan se er ligga strödda på vägar och stigar som miljoner skälfvande ljusatomer bland allt det svarta och gråa, längtande att stiga på nytt och flamma upp i en röd lågande eld. All er bundna längtan kan jag känna och förstå, och jag vill gripa er och smida er samman till en enda gnista, som skall lysa och lefva och som skall taga den form, I förgäfves ästundat, språkets bäfvande form, som dock aldrig förmår återspegla ens tusendelen af er varm-röda glans. Jag vill fånga er, alla de tysta djupens bundna och ordlösa visor, och jag stormar ut er i en jublande ung visa om våren, lifvets allhärskande enda vår.

Se, jag vandrar i syrérnernas hvita tystnad, och lyss till ljud från strängar, som sakta stämmas vid ensliga drömvakor. Men min bidan blir mig för lång, jag kan inte dröja längre! Jag måste upp, upp att sjunga i arlaglans om röda lysande lifsdrömmar och om stormar, som växa ur natten och brusa fram öfver vaknande nejder för att rifva af rosornas unga blad och bryta tallarnas stammar med sina våldsamma anlopp! Nu måste jag låta strängarna klinga ut sitt tondjup af vårlust och brinnande lifslängtan, nu medar de ännu vibrera i ungdomens hvirflande disharmoniska ackord, snart viker deras styrka, snart skola de brista i en sista jublande fanfar! Jag kan inte låta timmarna förrinna i dådlös tärande bidan, snart är den hvita sjungande våren förbi, snart står solen lutad öfver vissnande ängar, och skymningen smyger sig öfver mig, blekgrå och kall.

Då är den stora skiftande lifsdrömmen förbi, då måste alla toner tiga på stelrande strängar, och då skall min själ sjunka i det eviga intets rike, där intet lif finnes och intet återuppvaknande. Därför, upp i arlaglans, upp att sjunga om lifvet! Upp att vandra dess underbara vägar, lyst af ungdomens fladdrande drömljus, ledd på villsamma stigar af dess skymtande irrbloss, vilse i mörker och dimma men med en jublande obetvinglig tro på att slutligen finna lifvets stora strålande stjärna, hvars namn vi unga endast ana!

sala universitet; och med O. D. har han företagit många sångarfärder såväl i Sverige som utomlands. Lilligast kvarstår väl minnet af sångarsegern i Trocadéro vid utställningen i Paris 1900.

Den svenska kvartettsången har i H:s stora arbete "*student-sången*" fått ett värdefullt bidrag. I tre delar har han här sammanfört hela svenska kvartettsångens klassiska repertoar. Han själf har gifvit oss åtskilliga goda kompositioner: kvartetter, en kantat, orkester- och solosaker.

Det är således ej blott Uppsala ungdomliga sångarskaror som med Hedenblads bortgång känna sorg och saknad utan hela det musikälskande Sverige. (Se utförligare H. 8. D. årg. V: 48.)

Vid det oändliga havvets strand stodo två unga, omslingrande hvarandra i en tigande lång omfamning. Fjärran brusade väl lifvets yrande ström, men dess då kunde ej tränga hit att bryta den mäktiga stillheten kring de två. Hafvet låg i bleke, vidderna tego. Gränslös, omätlig utbredde sig stillheten, lik en bidan på stormen, som växer ur lugnet och brusar fram öfver världen lik en segrare i väldig triumf. Västan öfver slätten lågade reflexen af dagens flyende brand, men östaniifrån kom natten smygande öfver hafvet som en fladdrande blå fjärl, och bleka som hägringar blänkte stjärnorna fram i dess gungande sköte.

Då sjönk ynglingens hufvud ned mot flickans bröst, och han hviskade sakta:

— Zenta, är detta lifvet?

Flickan såg upp, och en underlig glans bröt fram i hennes ögon. Ynglingen försökte fånga hennes blick, men den gled ifrån honom ut mot det vaggande blådiset öfver sjön, och med en drömdjup, fjärrklingande röst kom hennes svar:

— Nej, det är drömmen om lifvet!

Det drog en skugga öfver ynglingens ansikte. Då log flickan och böjde sig ned att kyssa hans hår.

— Det är vår dröm om lifvet, Torolf.

— Hvad menar du då med lifvet, Zenta?

Flickan skakade sitt hufvud.

— Jag vet inte. Jag vet bara, att det är någonting, som lockar och lyser, och som vi längta efter, fast vi kanske aldrig kunna fånga det.

Ynglingen teg. Hans öra spanade efter ett ljud, men han förnam intet, allt var stilla. Tankarna, som försökte stiga mot fjärran anade rymder, villades bort och förlorade sig så småningom ur hans medvetande, stillheten höll honom fången med sin underbara döfvande makt. Minuterna gingo, ljudlösa och omärkliga, en efter annan, kanske en, kanske tusen, ingen visste det, ingen talade, allt var stillhet. — — —

Då flög en kåre öfver hafvet i korta, nyckfulla kast. Den växte, jämnades ut, fördubblades till sin styrka och dref vågorna att bryta sig mot stranden med ett alltjämt växande sus. Blådiset höjde sig och skingrades några ögonblick men flöt därefter åter samman västanöfver slätten till en tät vägg med en mörkt blåviolett skiftning. Öfver hafvet steg en kall

grå ljusning, men långt i öster gled ett svagt rosen-skimmer öfver de blekfärgade skyarna. En ljusa flög upp på det yttersta strandskåret, sträckte ut och försvann öfver hafvet i långa svindlande båglinjer.

Då reste sig flickan och sade med en underligt klingande röst:

— Det dagas!

Ynglingen satt orörlig och såg bort mot det rosenfärgade skimret, som hade höjt sig upp öfver himlen, medan några svarta och blåa streck drogo sig längs synranden. Så vände han sig mot flickan och sade:

— Innan solen gått upp, måste vi skiljas, Zenta.

Hon nickade.

Åter blef det tyst. Det svaga rosenkimret hade slocknat, och svarta och blåa linjer tecknade sig allt längre upp öfver den gulbleka himlen. Så böjde flickan sig ned och räckte ynglingen den hvita syrénen, som hon bar vid sitt bröst. Han tog den och sprang häftigt upp.

— Zenta, Zenta, kan du inte följa med mig ut i lifvet? Hvad gör det, hvilka stigar vi vandra, eller hvart vi komma, endast vi få vara tillsammans. Zenta, kom!

Men hon drog sig undan hans famntag.

— Nej, Torolf, du måste ensam gå ut i lifvet, ensam kämpa för att nå målet. Min tanke skall ständigt följa dina steg.

— Jag ser intet mål, som är värdt att vinnas utan dig, svarade han dystert.

Flickan stod tyst några ögonblick. Så visade hon med handen ut öfver hafvet bort mot synranden, öfver hvilken ett starkt rödt sken höjde sig, som reflekterades västanöfver slätten, medan vågorna skiftade i rödt, violett och skarpt blått. Och så började hon tala sakta, men med underligt vibrerande röst.

— Ser du hur det flamar och lågar omkring oss? Det är som om vi stode i en ström af tusenfärgad eld. Det är, som om den elden brände sig in i mitt blod och gaf det ny fart och värme, och komme mig att känna min längtan ut i lifvet mångdubbelt starkare än annars. Jag ser så många underbara syner hägra i fjärran, och jag vill upp, jag vill vandra på vägar och stigar ut i lifvet, för att slutligen finna dem.

Hon tystnade ett ögonblick och kastade en spörjande blick på ynglingen. Hans ögon flammade mot henne, men han teg, och flickan fortsatte:

Jag kan bara längta efter lifvet, jag får aldrig vandra på dess underbara vägar, som jag ständigt drömer om, jag är bunden. Du vil lösa mig, Torolf, men det kan du inte. Mina band äro starkare, än du

anar. Därför måste du lämna mig och vandra ensam ut i lifvet, och du kan det, säg?

— Zenta, för din skull kan jag det! utbrast han lidelsefullt.

— Inte för min skull, svarade hon sakta, utan för din egen brinnande lifslängts skull, inte sannt, Torolf?

Ynglingen sänkte hufvudet en sekund, men så höjde han blicken mot flickan och svarade:

— Ja, Zenta, du har rätt. Jag längtar ut.

Åter log flickan, åter började hon tala:

— Jag känner hur det brusar och sjuder inom mig af känslor och stämningar, och jag ville sjunga ut all min vårlust och ungdomslängtan, men jag kan inte, det är som om allt hos mig vore bundet, du, Torolf, du kan sjunga högt och fritt om allt, som eggat din häg. Du har känt och förstätt alla de tysta melodier, som röra sig på djupet i min själ, och du skall taga dem med dig ut i lifvet och brusa ut dem i en jublande ung visa.

— Zenta, du är den första och fagreste visan på min lyras strängar, utbrast han stormande.

— Tack, sade hon stilla. Du skall vandra ut och sjunga i bergens ljus, och när du en gång lärt att känna och förstå lifvet, skall du vända tillbaka och taga mig med dig ut till dina vidder. Då är du kanske nog stark att kunna lösa mina band. Till dess vill jag vänta och drömma bland de hvita syrénerna. Men om min bidan slutligen blir mig för lång, så bryter jag kanske en dag själf mig lös och vandrar ut i lifvet för att söka lyckan. Kanske mötas du och jag då på någon af de många slingrande stigarna, kanske inte.

Hon tystnade, och hennes blick sväfvade bort öfver hafvet, där ljusornas flyktlinjer korsade hvarandra i det stigande ljuset, och åter ljöd hennes röst:

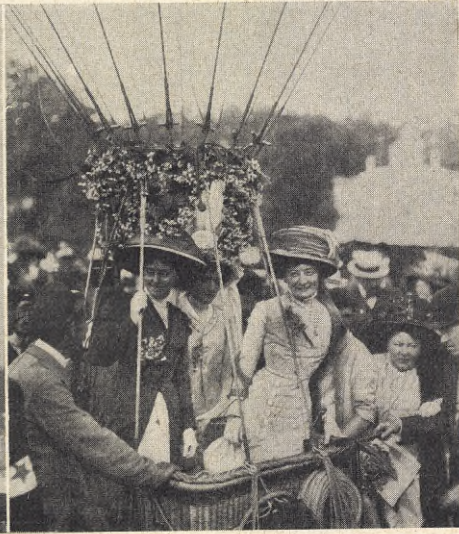
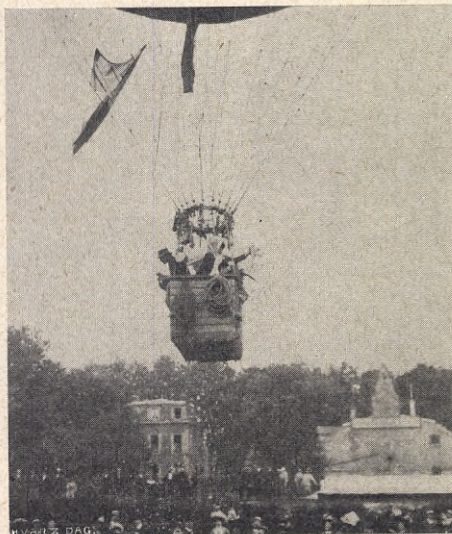
— Nu går solen upp, Torolf.

Ynglingen följde riktningen af hennes blick och såg, hur det röda skenet försvagades, medan en hvit, strålande ljusbåge sakta höjde sig öfver horisonten. En sekund låg hans blick öfver det skimrande blå hafvet, så vände han sig mot flickan för att hviska en sista afskedshälsning i hennes öra, och så vandrade han bort öfver slätten. Morgonens flammade ljusning lyste hans väg, vårvinden lekte i hans lockar, och från hans läppar klang en jublande ung visa om våren. Flickans öga följde ynglingens steg, för hennes öra ljöd ännu hans sista ord, "Zenta, vänta mig, jag skall komma tillbaka till dig," men i leendet som skälde kring hennes mun, bäfvade en tyst fråga.

Världens första kvinnliga luftseglarklubb, "Stella", hade den 16 juni sin invigningsfest i St Clouds aero-park. Hela det eleganta och sportintresserade Paris var där. Sex blomstersmyckade ballonger med sina graciösa förare stego upp.

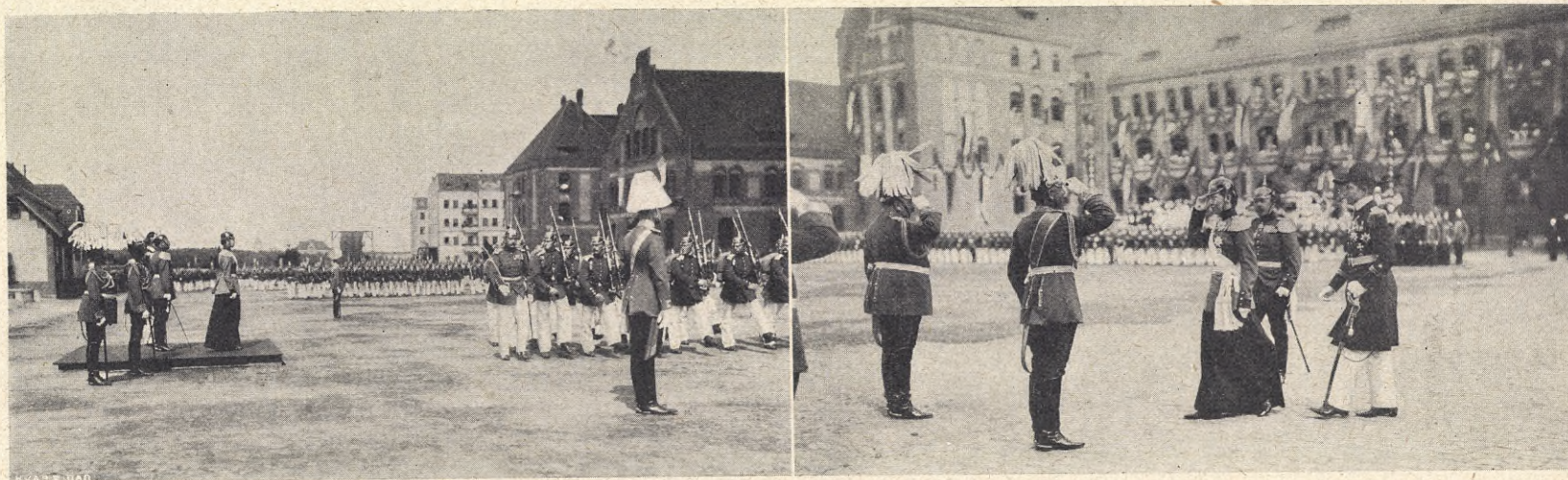
Bilden t. v.: BALLONGEN "PAQUERETTES", MED BÅDE MÄNNIGA OCH KVINNLIGA AERONAUTER.

Bilden t. h.: BALLONGEN "LES BLEUETS" FÖRD AF KLUBBENS PRESIDENT M:ME SURCOUF, T. H. I BALLONGEN.

DROTTNING VICTORIA HOS SITT TYSKA REGEMENTE.

PREUSSISKA 34:DE FUSILJÄRREGEMENTET PARADERAR FÖR DROTTNINGEN. DROTTNING VICTORIA, LEDSAGAD AF PRINS ADALBERT, å regementets kaserngård. Drottning Victoria anlände den 17 juni till Stettin, för att aflägga ett besök hos det tyska regemente, hvars hedersöfverste h. m:t sedan i fjol är, Fusiljäregetementet nr 34. Prins Adalbert af Preussen var henne då till mötes. Påföljande dag ägde officiell uppvaktning rum för drottningen, som därvid var iförd sitt regementes uniform. Efter dagens högtidligheter afreste h. m:t ombord å "Drott" till Stockholm.

DEN STORA AUTOMOBILTÄFLAN BERLIN—BUDAPEST—MÜNCHEN.

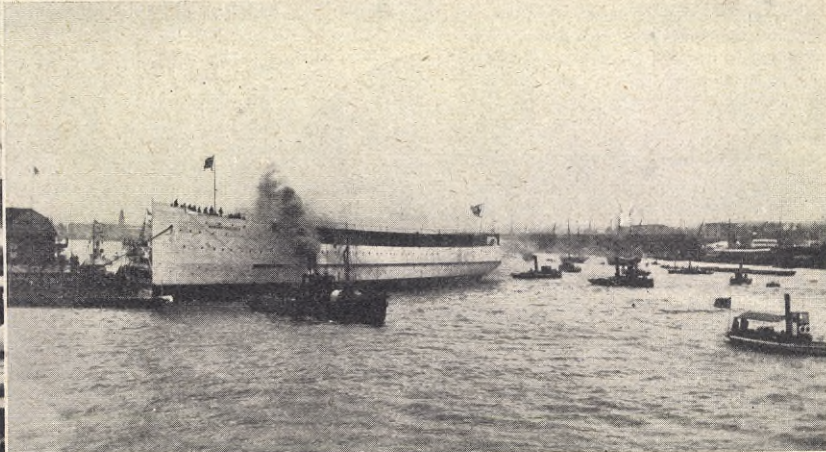
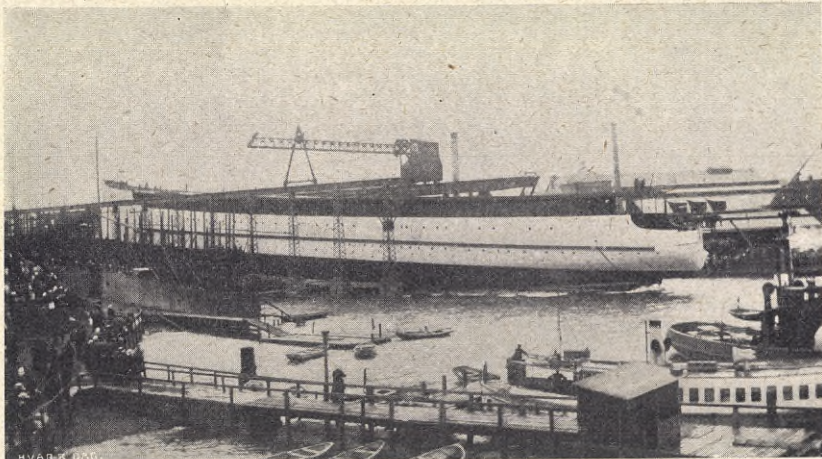
"Prinz-Heinrich-Fahrt", den tyska automobilsportens största evenemang och världens hittills främsta automobiltäfling, har i år så väl som föregående år samlat en skara tyska automobilister till kamp för det stora vandringspriset. Den 10 juni startade öfver 100 deltagare från Tempelhoferfältet i Berlin.

Till v.: FRU LILLY STERNBERG, Berlin, färdens enda kvinnliga deltagarinna, vid framkomsten till Budapest

Till höger: PRINS HEINRICH AF PREUSSEN som deltagare i den efter honom uppkallade stora automobiltäflan, framför rotundan i Wiens Prater.

ÅNGFÄRJAN »KONUNG GUSTAF V:S» STAPELAFLÖPNING.

Efter fotografier.

(Se text å sista sidan.)

Kliché: Bengt Sjöfverparre

EN UTOMORDENTLIG TURKISK AMBASSAD I STOCKHOLM. — SCHUBERTBUND I SVERIGE.

T. v.: FRÅN TURKISKA TRONSKIF-
TESAMBASSADENS ANKOMST TILL
STOCKHOLM DEN 16 JUNI.

T. h.: SCHUBERTBUNDS KONSERT
PÅ SKANSEN DEN 16 JUNI.

Den turkiska ambassad, som hos konung Gustaf skulle notificera tronskiftet i Konstantinopel, anlände till Stockholm den 16 juni, och mottogs påföljande dag i högtidlig audiens hos konungen. Schubertbund, det celebra sällskap från Wien, som bär den frejdade kompositörens namn,

gaf den 16 juni sin första konsert i Stockholm. Bifallet var under hela kvällen stormande och antog till sist formen af ovationer för kören och dess dirigent Hans Wagner, som fick mottaga en jättestor blomsterlyra och en lagerkrans.

JORDBÄFNINGSKATASTROFEN I SYDFRANKRIKE.

Efter fotografier.

SOLDATERNA BÖRJA RÄDDNINGSRARBETET I S:T CANNAT.

VY ÖFVER DEN AF JORDBÄFNINGEN ÖDELAGDA BYN ROGNES.

Efter fotografier.

DEN INSTÖRTADE KYRKAN I S:T CANNAT.

Nyligen inträffade i södra Frankrike en svår jordbävning som sträckte sina verkningar vida omkring. Bland de platser som totalt ödelagts är Saint Cannat, en by på 1,200 invånare i närheten af Aix-en-Provence. Samma öde har träffat byn Rognes, som är af ungefär samma storlek: den är ödelagd till tre fjärdedelar. Till all lycka inträffade jordskalfvet innan man gått till sängs — några timmar senare och hundratals människor hade med säkerhet omkommit. Nu beräknar man antalet döda till omkring ett sextiotal.

Efter porträtt.

Källa: Bengt Silfverparre.

BRASILIENS NU AFLIDNE PRESIDENT, ALFONSO MOREIRA PENNA.

Den nyligen aflidne presidenten dr Alfonso Moreira Penna var född 1847 och valdes till president för Brasiliens förenta stater den 15 nov. 1906. Under den tid han lett republikens öden, har dess utveckling gått framåt — speciellt på handelsområde. Mycket har han gjort för armén, och landets ställning i förhållande till andra makter har blivit betydligt starkare under hans tid.

ETT INDISKT TEMPEL.

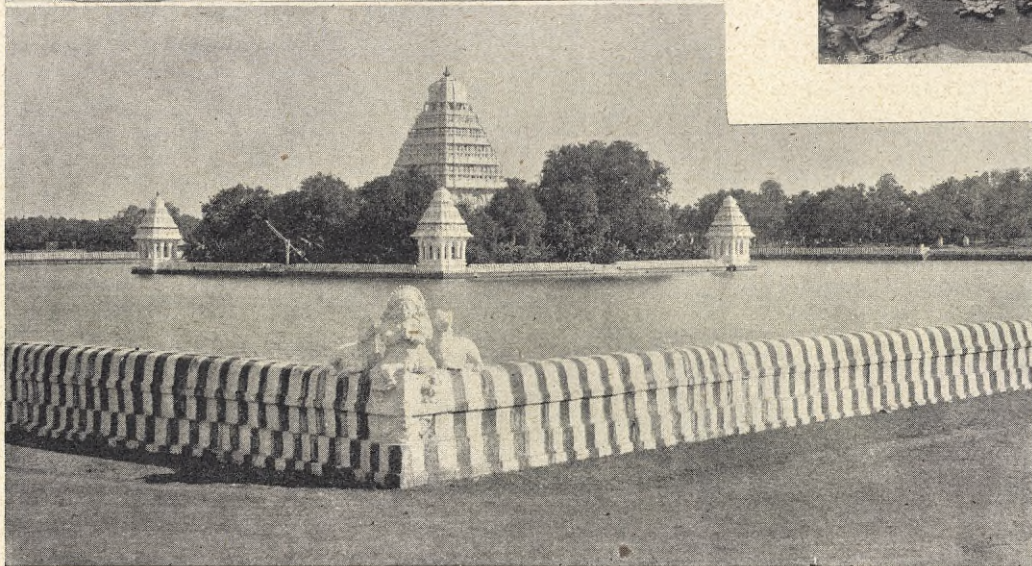
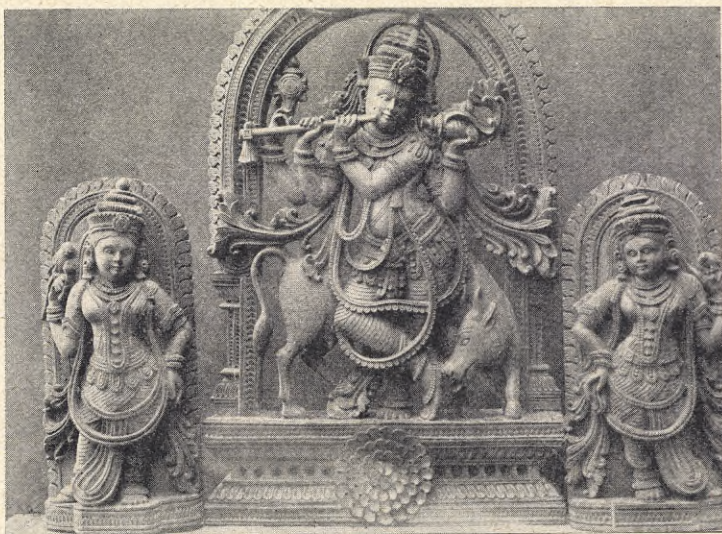

Efter fotografier

Öfverst: VY FRÅN STADEN MADURA, MED UTSIKT ÖFVER TEMPELTORNEN. — Nederst t. v.: ÖSTRA TEMPELTORNET. — T. h.: VASTRA TEMPELTORNET.

Kliché; Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Sthlm. — Öhg.

Öfverst t. h.: TEMPELJUVELERNA.

Öfverst t. v. BILD AF KRISCHNA, en af Vischnus uppenbarelsformer. Vischnu och Siva äro de två gudar, som dyrkas mest i Indien. Vischnus 10 uppenbarelsformer (avatarer) äro följande: Först kom han som en stor fisk, därefter som en sköldpadda, så som ett vildsvin, sedan som ett lejon med människohufvud, sedan som en dvärg, därpå som en vanlig människa, sedan som Parasu Rama, sedan som Rama Chanda, därpå som Krischna, och sist som Buddha. Den 10:nde uppenbarelsformen är ännu ej kommen. Den tänkes som en ryttare på en hvit häst.

Nedre bilden: TEMPELDAMMEN TEPPAKULAM.

Från en i Madura i Sydindien nu bosatt svensk, missionär i "The Swedish Mission", har H. 8. D. mottagit en samling utomordentliga tempelfotografier, hvaraf här ett antal återgifvas jämte en synnerligt intressant och instruktiv uppsats om Maduratemplet, författad af insändaren själf.

Näst Tinnevely är *Madura* det sydligaste kollektoratet (motsv. våra län) i Madras Presidency i Sydindien. Hufvudstaden bär samma namn som distriktet. Det tamuliska ordet Madurci betyder "söt" eller "ljuv", och sägnen förtäljer, att guden Siva blef så glad öfver de tempelbyggnader, som uppfördes tills hans ära, att han till tecken af särskild ynnest lät några droppar af himmelsk nektar falla från sina lockar och därmed bestänkte stadens tempel, torn, palats och

öfriga byggnader. — Madura stad är mycket gammal. Den äldsta i historien kända, där regerande dynastien är Pandiadynstien, omnämnd redan af Greklands och Roms klassiker. Megasthenes, som utaf en af Alexander den stores efterträdare, Selencus Nicator, sändes som ambassadör till Chandra Supta, konung i Pataliputra, omkr. år 302 före Kr., omnämner landet "Pandia", så kalladt efter enda dottern af "Indiens Herkules", Krischna. Plinius (år 77 efter Kr.) omnämner "konung Pandion" och dennes konungarrike Modoura. I Madura och dess omnejd ha ock många romerska mynt från kejsartiden påträffats, hvilket utvisar, att staden haft liflig beröring med Rom. Det har t. o. m. antagits, att en romersk koloni funnits i Madura.

Madura är näst Madras Sydindiens största stad. Vid folkräkningen 1901 räknade staden 105,984 invånare, däraf 3,750 kristna, 9,122 muhammedaner, de öfriga hinduer. Omkring 4 femtedelar af befolkningen tala tamuliska, 14 procent tala telugu, omkring 4 procent, hufvudsakligen tillhörande väfvarekastan, tala kanaresiska.

Staden bär en äkta sydindisk prägel med sina ståtliga palmalléer, sina typiskt sydländska gator och gränder och framför allt sitt rörliga gatulif.

Det, som gjort Madura särskildt namnkunnigt som turistort, är det stora hednatemplet, en

Efter fotografier.

FRÅN TIRUMALA NA'YAKAMS PALATS.

Klöhn: Bengt Skjerveparre

stor tempeldamm, kallad Teppakulam, och konung Tirumala Náyakans palats.

Templet är beläget ungefär midt i staden och dess väldiga tempeltorn synas långt utanför dess gränser. De flesta af de nuvarande tempelbyggnaderna härstamma sannolikt från 1500-talet. Det ursprungliga templet, uppfördt af de gamle Pandiakonungarne, blef 1310 förstördt under en invasion af muhammedaner. En strid om tronföljden hade uppstått i Madura; och en af tronpretendenterna vände sig till den mäktige kejsar Alláuddin i Delhi med begäran om hjälp. Kejsaren sände då till undsättning en här under ledning af den ryktbare Málík Káfur, som inträngde i landet och förorsakade de största politiska omhvälfningar. Inhemska manuskript från äldsta tider förtälja om den allmänna osäkerhet, som då var rådande: handeln var förlamad, allmän och enskild egendom osäker; en hindu vågade t. o. m. ej tala med den andre på gatan, gudstjänsten låg nere. Af Málík Káfurs krigarskaror blefvo Maduras yttermurar med dess 14 torn jämnade med marken; och samma öde träffade det stolta hindutemplet. Det blef emellertid som nämnt i en senare tid återuppyggt.

Templet är invigt åt en af de förnämsta gudarne i den indiska mytologien, Siva, i hans uppenbarelse som Sundaesvarar, "skönhetens herre", samt åt dennes gemål Minartji, "den fiskögd", som var en dotter till en Pandia konung. Till sina föräldrars bestörtning föddes hon med tre bröst. En siare, som tillkallats, förklarade, att det tredje bröstet skulle försvinna, när hon för första gången komme att möta sin blifvande man. Detta skedde, när hon mötte guden Siva, med hvilken hon därefter blef förenad i äktenskap. Det är emellertid ej osannolikt, att Minartji förmodligen varit en lokalgudomlighet, som dyrkats af urinvånarne. När arierna invandrade, funno de denna gudomlighet ha allför djupa rötter i folkets kärlek för att bli undanträngd af de ariska gudomligheterna, och historien om hennes äktenskap med Siva blef därför af de sluga braminerna uppfunnen för att försona den gamla tron med den nya.

Hela tempelplatsen, som utgör en rektangel med en omkrets af 1 km., omgifves af en 5 meter hög tempelmur. Genom denna mur finnas fem hufvudingångar till tempelgården, nämligen genom norra, södra, östra och västra tempeltornet samt genom den mot öster vettande s. k. Ashta Sakti Mandabam, "de 8 Saktis pelargång", så kallad på grund af de bilder af dessa gudinnor, som bilda en del af pelarna, som uppbära hvalfvat. Passera vi denna Mandabam, komma vi till Minartji Náyakans Mandabam, en väldig 6-radig pelargång, som dels användes som stall för tempelelefanterna, dels — till största delen — som plats för allehanda varustånd. Af hyrorna för dessa stånd får templet en årlig inkomst af 17,000 rupee (= 20,400 kr.) När man passerat vimlet af köpare och säljare i denna del af templet, kommer man till "den gyllene liljedammen", "Pottamarai Kulam", i hvars heliga vatten hinduerna bada för att därigenom bli rena från sina synder. Denna damm är omgifven af en pelargång, hvars innervägg är täckt med till största delen af tidens tand utplånade frescomålningar, föreställande de 64 underverk, som guden Siva påstås ha utfört i Madura och dess omnejd. I denna pelargång förrättas de ruskiga djäfvulsbesvärjelserna. Offret — vanligen en kvinna — försättes genom bedöfvande ångor, skrik och tjut i en slags extas; den onde anden tillfrågas då, på hvilka villkor han vill gå ut. En sten placeras på huvudet af offret, som sedan får gå sin väg. Där denna sten faller på marken, är

platsen, där den onde anden gått ut och är villig att förblifva; och att för alltid kvarhålla honom där, tages en lock af offrets hår och fastnaglas vid närmaste träd med en järnspik (den onde anden afskyr järn).

Nära "gyllene liljedammen" i sydvästra delen af templet finnes en inre helgedom, invigd åt Minastji, och midt emot i nordöstra delen af templet en dylik, helgad åt hennes gemål, Siva. Dessa rum bilda templets "allraheligaste", som får beträdas endast af braminerna. I Sivas helgedom förvaras alla tempeljuvelerna, hvarmed afgudarne öfverhöljas under de stora afgudaprocessionerna. De representera ett värde uppgående till flere hundratusentals kronor. Ofvan Sivas helgedom är rest en förgylld kupa, som i sin guldglans lyser vida omkring.

Nordöstra delen af tempelplatsen upptages af den "med 1000 pelare försedda Mandabam". Alla pelarne (till antalet i verkligheten blott 985) äro konstnärligt uthuggna, hvar och en af dem ur ett enda block; dess skulptur öfverträffar enligt en engelsk kännares omdöme all dylik skulptur i Indien.

Midt emot östra tempeltornet ligger Tirumala Náyakans Mandabam, vanligen kallad "Pudu Mandabam". Det uppfördes af den kung, hvars namn det bär (regerande furste 1623—1659). Den var afsedd att vara en tillflyktsort för guden under hettidens tryckande hetta, hvarför den ock fordom omgafs af en löpgraf med vatten, för att luften måtte afkylas. Pelarne, 129 till antalet, äro alla uthuggna i sten och rikt skulpterade, prof på ett tålamosarbete, som söker sin like.

Templets årliga inkomster belöpa sig till c:a 90,000 rupee (= 108,000 kr.); efter alla utgifter för gudarnes föda, rengöring, ljus m. m. (30,000 rupee), hednafesterna (4,500 rupee), prästernas m. fl. aflöning (21,500 rupee) reparation och extra utgifter (9,000 rupee) belöper sig nettobehållningen till omkring 25,000 rupee (= 30,000 kr.)

I sydöstra hörnet af Madura stad ligger den af tropisk skönhet omgifna tempeldammen Teppakulam. Hvarje år i början af februari firas där en stor fest till minne af en af de infödde kungarna. Denna fest får ock en religiös prägel, i det guden och gudinnan dragas omkring dammen på en flotte. Dammen är då rikt illuminerad af tusentals lampor, och åskådare infinna sig i tiotusental. Dammen, som mäter i omkrets öfver en kilometer, är den största i sitt slag i Sydindien. I midten af densamma finnes en kvadratformig ö med ett vackert litet Mandabam.

Tirumala Náyakans palats, uppfördt under 30-åriga krigets dagar, är nu till större delen förvandladt till ruiner. Endast en del återstår ännu och användes som rådhus.

En turist besöker gärna också floden Veigei, vid hvilken Madura är belägen. Dess stränder äro, så långt ögat når, täckta af härliga kokospalmer. Floden är ganska bred, men under större delen af året uttorkad. En liten rännil lämnar dock vatten nog för tvättarne, och de djupare strömdragen vatten tillräckligt för stadens vattenledningsverk.

I Madura arbeta tvenne protestantiska missioner, Svenska kyrkans mission och en amerikansk samt dessutom en katolsk mission. Där stationerade missionärer förlägga dock sin hufvudsakliga verksamhet till landsbygden. Tvenne hospital finnas hvaraf ett tillhörande amerikanska missionen. Två högskolor finnas ock, "American Mission College" och "Madura College", där de första universitetsexamina få afläggas. Stadens kollektor (= landshöfding) invigde nyligen en ny högskolebyggnad för amerikanska missionen.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

P. BRANDELL.
Kyrkoherde. — Nordingrån.
90 år 22 juni.

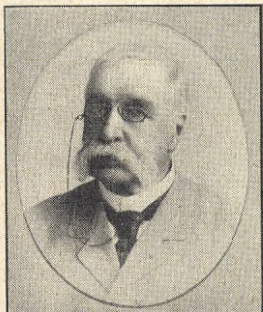
J. O. MELIN.
Landskämmerare, Kommunal-
man — Visby. 65 år 25 juni.

C. O. BLIXÉN.
Protokollsekreterare. — Stock-
holm. 65 år 23 juni.*

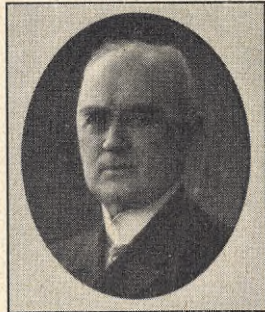
J. A. BRINELL.
Öfveringenjör. — Stockholm.
60 år 19 juni. Biogr. årg. VIII: 23.

J. A. FORSLUND.
F. d. Provinsialläkare. — Upp-
sala. 75 år 12 juni.*

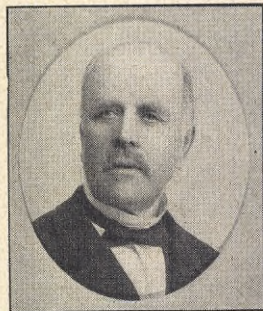
H. WIDMARK.
F. d. Nämndeman, Kommunal-
man. — Loo, Stöde. 70 år 1 juni.

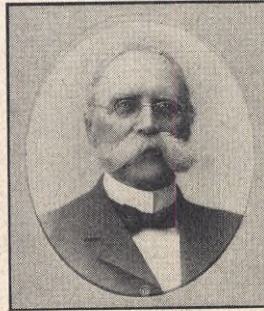
C. BRINK.
Borgmästare. — Lund.
65 år 20 juni.*

A. LINDSTEDT.
Regeringsråd, Rektor vid Tekn.
högskolan, Professor. — Stock-
holm. 55 år 27 juni. Biogr.
årg. III: 37.

A. W. EDELSVÄRD.
Major, f. d. Präses i K. Konst-
akademien. — Stockholm.
85 år 28 juni.

M. T. C. von ZEIPEL.
Apotekare. — Stockholm.
80 år 12 juni.

CARL OSCAR BLIXÉN. Stud. ex. 62, kameralex. 64, ex. till Rättegångs-
verken 66, v. häradsh. 71, amanuens i Justitierrevisionsens exp. 80, protokoll-
sekr. 85. Sekr. i Öfverstyr. för Stockh. folkskolor sedan 77. Ombudsman
för Liff. aktb. Oden och medlem af dess öfverstyr. Revisor och styrelse-
led. i div. bolag.

JOHAN AUGUST FORSLUND. Stud. ex. 52, fil. dr. 60, med. lic. 68.
Stadsläk. i Oskarshamn 70—75, t. f. prov. läk. därstädes 75—77, provinsial-
läk. i Jämshögs distr. i Blekinge 77—79, i Engelholms distr. 79—85, i Karl-
stads distr. 85—1900. De senaste åren bosatt i Uppsala. Led. af Oskars-
hamns stadsfullm. af kyrkorådet i Karlstad, ordf. i föreläsningssstyr. m. m.
Utgifvit en del skrifter.

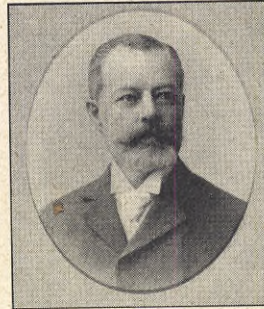
CARL BRINK. Stud. ex. 62, v. häradsh. 74, auditör vid K. Södra Skånska
infanterireg. 77, rådman i Lund 80, borgmästare sedan 1900. Ordf. i stadens
byggnadsnämnd, led. och v. ordf. i direktionen öfver Lunds hospital
och asyl, ordf. och sedan 05 led. i styr. för Lunds sparbank, för Skånska
brandförsäkr. inrätt. och brandstodsöreningen.

CARL FREDRIK SETTERWALL. † En af Stockholms mera bemärkta
affärsmän. Delägare i järn och stållexportfirman Setterwall & Co. Led. i
styr. för Skandinav. kreditaktieb. kontor i Stockholm, i styr. för Söder-
fors bruks aktiebol., i styr. för lifförsäkr. aktb. Viktoria 95. Japansk
konsul 04.

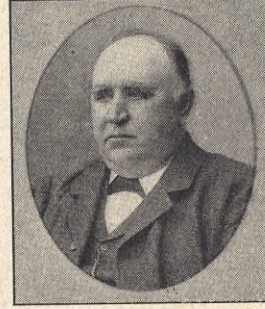
AUGUST REINHOLD CLAUSEN. † Jourh. direktör för Norrbottens
ensk. banks kontor i Piteå 02, för Hernösands ensk. banks kontor där-
städes, numera bankaktiebolaget Norra Sverige, 03. Led. i länets län-
ding, i kyrko- och skoloråd, led. af bevilningsberedningen och taxerings-
nämnden m. m.

P. A. SÄTTERSTRÖM. †
Rådman, Kommunalman. —
Säter. F. 39. † 9 Juni 09.

C. F. SETTERWALL †
Grosshandlare, Konsul. — Stock-
holm. F. 42. † 7 Juni 09.*

A. R. CLAUSEN †
Bankdirektör. — Öjebyn. F. 44.
† 6 Juni 09.*

H. E. C. WISTRAND. †
Öfverinspektör vid Tullverket,
— Göteborg. F. 49. † 14 Juni 09.

* Ufjörliga data ofvan.

VÅRA NYA FRIMÄRKEN.

TYP I, med konungens bild

TYP II, med lilla riksvapnet.

TYP III, med stora riksvapnet.

Generalpoststyrelsen har nu godkänt de af artisten Olle Hjortzberg uppgjorda förslagsritningarna till våra nya frimärken, hvilka, som af ovanstående bilder framgår, äro af tre typer.

Vi meddela nedan några terrängbilder från K. Automobilklubbens nyss avslutade *internationella tästingar för lastautomobiler* och automobilomnibusar. De gifva en god föreställning om de vägförhållanden som varit rådande, samt belysa, med stöd af de goda resultat som täflingarne gifvit, de moderna automobilernas emineanta framkomlighet.

Text till bilderna å sid. 617.

Den 19 juni sjösettes vid Lindholmens varf i Göteborg den för Trelleborg—Sassnitz routen afsedda ångfärjan "Konung Gustaf V". — Närvarande vid sjösättningen voro bl. a. statsministern Lindman,

utrikesministern Taube, statsråden Hamilton, Ehrensvärd, Nyländer, landshöfding Lagerbring, öfverdirektör Klemming m. fl. — Stapelflöpnigen gick mycket lugnt och jämnt; i samma ögonblick det väldiga skrofvat lämnat bädden och kommit ut i älven, utvecklades, enligt gammal god tradition, de svenska färgerna å ett i aktern provisoriskt uppsatt flaggspele. — Det är det största fartyg som hittills byggts inom Sverige. Dimensionerna äro: längd öfverallt 113 m., bredd 15,5 m., djup 4,9 m. Deplacementet = 4,200 tons. Maskineriet består af 2 st. trippel-expansionsmaskiner om 5,400 hkr., och är farten kontrakterad till 16,5 knop. Färjan har fyra däck af hvilka 2 äro genomgående; mellandäcket eller tågdäcket har en spårlängd af icke mindre än 180 m. och kan upptaga c:a 16 st. järnvägsagnar. Den kommer att levereras till staten i oktober månad och kostar i sin helhet c:a 2.335.000 kr.

FRÅN K. AUTOMOBILKLUBBENS INTERNATIONELLA LASTVAGNSTÄFLINGAR STOCKHOLM—UPPSALA.

MEDALJUTDELNINGEN VID PUKEBERGS GLASBRUK. (I uniform synes landsh. Cedercrantz.)

En anslående fest firades nyligen vid Pukebergs glasbruk, då *Patriotiska Sällskapets medalj* tilldelades 9 arbetare anställda i den välkända Böhlmarks lampfabriks tjänst. Landshöfding Cedercrantz tillställde tjänstarna deras medaljer sedan han yttat några ord om stundens betydelse och glädje för så väl dem som deras arbetsgivare.

39 DE HÄFTET INNEHÅLLER: Gustaf Tornerhjelm. — Svenska bilder. — Från internationella fotografutställningen i Dresden. — Stockholmsutställningen. — Ivar Eggert Hedenblad. — "Arlaglas". — Drottning Victoria hos sitt tyska regemente. — Brokigt utomlandsnytt. — Ångfärjan "Konung Gustaf V:s" stapelflöpnig. — En utomordentlig turkisk ambassad i Stockholm. — Schubertbund. — Indiska tempel. — Veckans porträttgalleri. — Våra nya frimärken